

Tôi đến quảng trường Thiên An Môn ở Bắc Kinh vào một ngày cuối thu. Mới năm giờ mà nắng hanh đã vàng vọt. Mặt trời đỏ xẫm, từ từ lặn về hướng tây, sau dãy núi lam biếc xa xa.

Thành phố Bắc Kinh rất náo nhiệt, ồn ào, đường xá chi chít, xe hơi xe đạp, người đi bộ chen lấn nhau. Tuy nhiên, cái đông đúc ngoài đường phố không thể nào so sánh được với sự xô đẩy, chen lấn nhau để nhích dần từng bước trong khu vực Thiên An Môn.

Mấy tuần trước là lễ kỉ niệm 50 năm ngày Mao Trạch Đông tuyên bố thành lập chính thể cộng sản Trung Hoa vào năm 1949, Quảng trường còn bệ bộn ngổn ngang những xe hoa. Cờ quạt, biểu ngữ vẫn còn treo la liệt. Tiếng nói cười như ong vỡ tổ, rùng rờ đổ rục, phát phối tung bay làm tôi hoa mắt, chóng mặt. Bỗng nhiên tôi thấy mình đang ngơ ngác giữa đám đông, nhìn những

Cậu Thiềng là chồng chưa cưới của dì Ut tôi. Chúng tôi mất liên lạc với nhau khoảng gần một năm. Cậu Thiềng bị đày đi làm việc ở tỉnh Kratié, bên Cao Miên. Gia đình tôi cũng sơ tán khỏi Bắc Ninh, ít lâu sau về định cư ở Hà Nội. Thấy vành khăn trắng trên đầu tôi, cậu Thiềng hỏi tôi “Cháu để trở ai thế?” Tôi mếu máo trả lời “Dì Ut, Dì Ut cháu mất mấy tháng nay rồi”. Lập tức, cậu Thiềng kéo tôi về nhà để gặp Bố tôi. Chẳng còn ai chú ý đến biểu tình, chẳng còn ai nghĩ đến những lời tuyên bố. Sau vài giờ trò chuyện, cậu bỏ ra về. Từ đó gia đình tôi không bao giờ gặp lại cậu Thiềng nữa, Có tin đồn, cậu Thiềng đã hy sinh ngay từ những ngày đầu trong cuộc kháng chiến chống Pháp, đâu đó trên miền thượng du Bắc Việt.

Đã mấy chục năm qua, dáng điệu thiếu nã, chán chường khi cậu Thiềng bước chân ra

Những Bước Chân Ngày Cũ

Quỳnh Anh

lá cờ phát phơ trước Nhà Hát Lớn Hà Nội. Tai nghe những tiếng nói phát ra từ một loa phóng thanh được đặt trên hiên cao, những lời tuyên bố hiệu triệu, phát biểu. Phải rồi! Đó là cuộc biểu tình tại công trường Nhà Hát Lớn Hà Nội, mùa thu năm 1945.

Ngày đó, mới hơn 10 tuổi, lúc nào tôi cũng chỉ muốn theo người lớn đi xem biểu tình, tưởng như đi xem hội. Tôi chưa hiểu được những lời hiệu triệu tuyên bố, cũng chẳng hiểu tại sao lại có biểu tình. Quay đầu lại tôi thấy cậu Thiềng.

khỏi nhà tôi, vẫn còn đậm nét trong tâm trí tôi. Những bước chân vội vã như chạy trốn thực tế phũ phàng, những bước chân của một người tuyệt vọng. Tôi đứng trông theo, cho đến khi bóng dáng cao lớn của cậu khuất ở cuối phố. Tôi vẫn còn đứng đó, trông theo.

Mười mấy năm sau, vào một ngày xuân rục rờ. Hoa lá xanh tươi dưới ánh nắng chan hòa. Tiếng chim líu lo trên cành cũng làm cho con người thấy cuộc đời đáng yêu, thấy lòng hơn hờ. Hôm đó, người tôi yêu dấu đến thăm tôi. Nhưng không phải. Người ta đến để nói với tôi: “Anh đã làm lễ ăn hỏi với

cô ấy rồi.” Dường như, chim ngoài vườn thối hót, nắng xuân cũng ử ử. Sau mấy lời già từ lấy lệ, nhạt nhẽo, chàng quay lưng bước vội. Những bước chân, không một chút ngập ngừng do dự. Tôi đứng nhìn theo, im lìm bất động. Lòng thầm mong ước chàng bất chợt dừng bước chân, quay trở lại. Lúc đó, tôi sẽ òa khóc, tựa đầu vào vai chàng mà nức nở, van xin chàng đừng lìa xa tôi. Bao năm tháng qua đi, một câu hỏi cố định vẫn bám chặt vào tim tôi. Tại sao chàng phải xa tôi, tại sao chàng bước ra khỏi đời tôi một cách vội vàng như thế. Tôi phải phản ứng thế nào để làm chậm bước chân chàng.

Những bước chân rất rùng rưng

Để người ở lại nửa chừng xuân xanh

Từ đó, tôi cứ sống mãi với những day dứt, bẽ bàng. Những bước chân ngày cũ vẫn ám ảnh tâm trí tôi, vẫn còn đậm nét trong tâm thức tôi, vẫn làm đau đớn tim tôi. Những bước chân, một đời rong ruổi theo sát cuộc sống của tôi trong từng đêm dài trần trở với những nỗi dằn vặt khôn người.

Tôi vẫn cầu nguyện cho cậu Thiêng ở một nơi nào đó, cõi hư vô hay trên đời này, có được một tình yêu vĩnh cửu, vui hưởng an bình, hạnh phúc bên dì Út của tôi. Chắc chắn nơi đó, không có chia lìa, không tan tác, không khắc khoải, không thương đau.

Tôi cũng luôn luôn cầu mong cho người tôi yêu dấu, có những bước chân nhẹ tênh nhưng vững vàng trên con đường hoa gấm thên thang.

Còn tôi vẫn ngậm ngùi vẫn chua xót, vẫn nhớ thương quê xưa ở bên kia bờ đại dương.

Đường về quê cũ mù khơi

Nghìn năm biển nhớ chưa với sóng sâu

Quỳnh Anh

ĐÔI

MẮT

* Ai về Nam Thái Bình Dương

Cho tôi gửi chút nhớ thương ban đầu.

*****

Hơn bốn lăm năm trước

Tan trường rảo bước ra

Cô nữ sinh tha thướt

Áo trắng nắng vương tà.

Chung trường chả chung lớp

Khó gặp mặt người ta

Quen nhau nhờ bắt gặp

Đôi mắt từng lại qua.

Từ thương tang lưu lạc

Cách biển trời bao la

Cuộc trùng phùng giây lát

Ngàn dặm nước non xa.

Gặp lại nhau khắp khơi

Mừng nhau vẫn chưa già

Đôi mắt còn qua lại

Ôn chuyện lòng ngày xưa

Lan Chi

Washington, 4-1997